

EDUSKUNNAN VASTAUS 286/2014 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi suoran lisäeläkejärjestelyn turvaamisesta työnantajan maksukyvyttömyyden varalta sekä työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoinnasta annetun lain 13 §:n muuttamisesta

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laeiksi suoran lisäeläkejärjestelyn turvaamisesta työnantajan maksukyvyttömyyden varalta sekä työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoinnasta annetun lain 13 §:n muuttamisesta (HE 276/2014 vp).

Valiokuntakäsittely

Sosiaali- ja terveystoimi on antanut asiasta mietinnön (StVM 42/2014 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

suoran lisäeläkejärjestelyn turvaamisesta työnantajan maksukyvyttömyyden varalta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Soveltaaminen

Tätä lakia sovelletaan sellaiseen lisäeläkesitoumukseen, jonka perusteella työnantajalle syntyy velvollisuus maksaa työsopimuslain (55/2001) 1 luvun 1 §:ssä tai erityisopimuslain (756/2011) 1 luvun 1 §:ssä tarkoitetulle työntekijälle lisäeläkettä toimeentulon turvaamiseksi tai sen parantamiseksi työntekijän siirtymä työntekijän eläkelain (395/2006) 3 luvun 11 §:ssä tai merimieseläkelain (1290/2006) 3 luvun 8 §:ssä tarkoitetulle vanhuuseläkkeelle (*suora lisäeläkejärjestely*).

Tätä lakia sovelletaan myös sellaiseen suoraan lisäeläkejärjestelyyn, jonka perusteella lisäeläkettä maksetaan työntekijän kuoltua tä-

män leskelle tai alle 18-vuotiaalle lapselle (*muu edunsaaja*).

Tätä lakia ei sovelleta:

1) sellaisen lisäeläkejärjestelyn turvaamiseen, jonka työnantaja järjestää henkivakuutusyhtiön, eläkekassan tai -säätiön kautta;

2) sellaiseen työnantajaan, jota ei voida konkurssilain (120/2004) 1 luvun 3 §:n perusteella asettaa konkurssiin.

2 §

Turvaamisvelvoite

Työnantajan on turvattava vähintään puolet suoraan lisäeläkejärjestelyyn perustuvan eläkevastuun määrästä työnantajan konkurssin ja yri-

tyssaneerausmenettelyn varalta (*turvaamisvelvoite*).

Työnantajan turvaamisvelvoite alkaa, kun työntekijälle tai muulle edunsaajalle on syntynyt suoran lisäeläkejärjestelyn ehtojen mukaan tulevista tapahtumista tai olosuhteista riippumaton oikeus lisäeläkkeeseen. Turvaamisvelvoite jatkuu, kunnes velvollisuus maksaa lisäeläkettä päättyy tai eläkevastuu muutoin lakkaa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä eläkevastuun laskemisesta.

3 §

Turvaamisvelvoitteen toteuttaminen

Työnantaja voi toteuttaa turvaamisvelvoitteen:

1) ottamalla eläkevastuun turvaavan vakuutuksen sellaisesta vakuutusyhtiöstä, jolla on vakuutusyhtiölain (521/2008) tai ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain (398/1995) mukaan oikeus harjoittaa vakuutustoimintaa Suomessa;

2) asettamalla eläkevastuun turvaavan vakuuden; vakuus voi olla myös pankkitakaus, jonka antajalla on kotipaikka Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa; tai

3) muulla 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuihin keinoihin rinnastettavalla tavalla, jolla työntekijän lisäeläkeoikeus tulee tosiasiallisesti turvatuksi työnantajan konkurssin tai yrityssaneerauksen varalta.

Työnantaja voi toteuttaa turvaamisvelvoitteen myös 1 momentissa tarkoitettujen keinojen yhdistelmällä. Turvaamisvelvoitteen katsotaan toteutuneen myös, jos työnantaja on toteuttanut vähintään puolet työntekijälle lupaamastaan lisäeläke-edusta ryhmäeläkevakuutuksena, yksilöllisenä eläkevakuutuksena taikka eläkesäätiön tai -kassan kautta ja muun osan suoralla lisäeläkejärjestelyllä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa vakuutusta ja vakuutta koskevia tarkempia säännöksiä eläkevastuun turvaavuutta koskevista vaatimuksista sekä säätää vakuuden asettamista koskevasta menettelystä.

4 §

Työnantajan tiedonantovelvollisuus

Kun työnantajalle on syntynyt turvaamisvelvoite 2 §:n 2 momentin perusteella, työnantajan on annettava työntekijälle tai muulle edunsaajalle tilikausittain kirjallinen selvitys eläkevastuun määrästä ja siitä, kuinka turvaamisvelvoite on toteutettu. Selvitys on annettava neljän kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä.

Jos vakuuden arvossa, vakuutuksen kattavuudessa tai muissa turvaamisvelvoitteen toteuttamiseen liittyvissä olosuhteissa tapahtuu olennaisia muutoksia, työnantajan on ilmoitettava niistä työntekijälle tai muulle edunsaajalle viipymättä sen jälkeen, kun muutos on tullut työnantajan tietoon.

5 §

Valvonta

Työsuojeluviranomaiset valvovat työntekijän tai muun edunsaajan tarkastuspyynnön perusteella tämän lain noudattamista. Valvonnasta säädetään työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annetussa laissa (44/2006).

Työnantaja, työntekijä tai muu edunsaaja ovat velvollisia antamaan työsuojeluviranomaiselle tarpeelliset tiedot valvontaa varten.

6 §

Rangaistussäännös

Työnantaja tai tämän edustaja, joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

1) antaa 4 §:n 1 momentissa tarkoitettua tiedonantovelvollisuutta täyttäessään väärän tiedon tai laiminlyö 4 §:n 2 momentissa tarkoitettua tiedonantovelvollisuuden ja teko on omiaan aiheuttamaan, ettei lisäeläkkeeseen oikeutettu saa tietoa turvaamisvelvoitteen laiminlyönnistä tai

2) laiminlyö työsuojeluviranomaisen antaman 2 tai 3 §:ssä tarkoitettua turvaamisvelvoitetta taikka 4 §:ssä tarkoitettua tiedonantovelvollisuutta koskevan kehotuksen

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *turvaamisvelvoitesäännösten rikkomisesta* sakkoon.

Vastuun kohdentumiseen työnantajan ja tämän edustajan kesken sovelletaan rikoslain (39/1889) 47 luvun 7 §:ää.

7 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20____.

8 §

Siirtymäsäännökset

Ennen tämän lain voimaantuloa soveltuihin suoriin lisäeläkejärjestelyihin sovelletaan tätä lakia 1 päivästä huhtikuuta 2016.

Jos suorasta lisäeläkejärjestelystä on sovittu ja lisäeläkettä on alettu järjestelyn ehtojen mukaisesti maksaa ennen tämän lain voimaantuloa, työsuojeluviranomainen voi hakemuksesta va-

pauttaa työnantajan turvaamisvelvoitteesta enintään kahdeksi vuodeksi kerrallaan, jos:

1) yrityksen taloudellisen tilanteen voidaan arvioida kohtuudella turvaavan suoraan lisäeläkejärjestelyyn perustuvat eläkevastuut; ja

2) suoraan lisäeläkkeeseen oikeutettu suostuu vapautukseen.

Työsuojeluviranomainen voi asettaa 2 momentissa tarkoitetun vapautuksen myöntämiselle vakuusvaatimuksia, tiedonantovelvoitteita tai muita vastaavia lisäedellytyksiä. Vapautus voidaan myöntää myös osittaisena tai ehdollisena. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä vapautusta koskevien edellytysten arvioinnista sekä säätää vapautusta koskevasta menettelystä.

Edellä 2 momentissa tarkoitetusta hakemuksesta annettuun päätökseen saa vaatia oikaisua työsuojeluviranomaiselta. Oikaisuvaatimusmenettelystä säädetään hallintolaissa (434/2003). Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Laki

työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annetun lain 13 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annetun lain (44/2006) 13 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1330/2014, seuraavasti:

13 §

Toimintaohjeen ja kehotuksen antaminen

—————
Kehotus voidaan antaa asiassa, joka koskee:

1) työympäristöön ja työyhteisön tilaan liittyvää työntekijän turvallisuuteen ja terveyteen

vaikuttavaa seikkaa;

2) työaika- tai vuosilomakirjanpitoa tai muuta kirjaamisvelvoitetta;

3) työsopimuslaissa tarkoitetun palkkalaskelman, työtodistuksen taikka työnteon keskeisiä ehtoja koskevan kirjallisen selvityksen antamista;

4) työterveyshuollon järjestämistä;
5) yhdenvertaisuuslaissa (1325/2014) tarkoitettua syrjinnän kieltoa, vastatoimien kieltoa tai syrjivän työpaikkailmoittelun kieltoa taikka mainitun lain 7 §:n 2 momentissa tarkoitettua velvollisuutta laatia suunnitelma yhdenvertaisuuden edistämiseksi tai mainitun lain 7 §:n 3 momentissa tarkoitettua henkilöstön edustajien tiedonsaantioikeutta;

6) suorien lisäeläkejärjestelmien valvontaa;
7) tässä laissa säädettyä velvollisuutta.

— — — — —
Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta
20 _____ .

Helsingissä 10 päivänä helmikuuta 2015
